

2002

No. 100

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

WET van 7 december 2002, houdende nadere wijziging van het Surinaams Burgerlijk Wetboek tot regeling van het omgangsrecht van minderjarige kinderen en nadere wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat - ter uitvoering van onder andere het Verdrag inzake de rechten van het kind, een regeling getroffen dient te worden inzake de omgang tussen het minderjarige kind, zijn ouders en anderen - het wenselijk is het Surinaams Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering nader te wijzigen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

2002

2

No. 100

ARTIKEL I

In het Surinaams Burgerlijk Wetboek wordt na titel 15 van boek 1 een nieuwe titel 15a ingevoegd, luidende als volgt:

**VIJFTIENDE TITEL A
OMGANG EN INFORMATIE**

Artikel 471a

1. Het kind en de niet met het gezag belaste ouder hebben recht op omgang met elkaar.
2. De rechter stelt op verzoek van de ouders of van een van hen, al dan niet voor bepaalde tijd, een regeling inzake de uitoefening van het omgangsrecht vast dan wel ontzegt, al dan niet voor bepaalde tijd, het recht op omgang.
3. De rechter ontzegt het recht op omgang slechts, indien:
  - a. omgang ernstig nadeel zou opleveren voor de geestelijke ontwikkeling van het kind, of
  - b. de ouder kennelijk ongeschikt of kennelijk niet in staat moet worden geacht tot omgang, of

- c. het kind dat twaalf jaren of ouder is, bij zijn verhoor van ernstige bezwaren tegen omgang met zijn ouder heeft doen blijken, of
  - d. omgang anderszins in strijd is met zwaarwegende belangen van het kind.
- 4.
- a. Tot kennisneming van de in dit artikel bedoelde verzoeken is de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige bevoegd.
  - b. Indien de minderjarige geen woonplaats heeft binnen Suriname is artikel 414 tweede lid van het Surinaams Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.
  - c. Onverminderd het bepaalde in sub a en b kan, indien reeds een procedure inzake de voorziening in de voogdij na echtscheiding of de voorziening in de ouderlijke macht na scheiding van tafel en bed aanhangig is, een verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling in verband daarmee aan dezelfde kantonrechter worden gedaan.

Artikel 471b

- 1. De ouder, die alleen met het gezag is belast, is gehouden de andere ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen - zo nodig door tussenkomst van derden - over daaromtrent te nemen beslissingen. Op verzoek van een ouder kan de rechter ter zake een regeling vaststellen.
- 2. Indien het belang van een kind zulks vereist kan de rechter zowel op verzoek van de met het gezag belaste ouder als ambtshalve bepalen dat lid 1 van dit artikel buiten toepassing blijft.
- 3. De artikelen 471a lid 4 en 471e zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471c

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 471b wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn werkelijke verblijfplaats heeft, of zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzetten.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in lid 1 van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt; de rechter wijst het verzoek af, indien zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzetten.
3. Artikel 471a lid 4 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471d

1. Onverminderd het bepaalde in lid 2 van dit artikel, begint de uitoefening van het recht op omgang zodra de desbetreffende beschikking in kracht van gewijsde is gegaan of, indien zij uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, daags nadat de griffier van de beschikking mededeling heeft gedaan aan de ouder aan wie de uitoefening is opgedragen.
2. De uitoefening van het recht op omgang begint, indien tevens een beschikking inzake het gezag is of wordt gegeven, niet eerder dan op het tijdstip waarop voor de andere ouder of voor de derde die met de voogdij is belast het gezag is begonnen.

Artikel 471e

De rechter kan op verzoek van de ouders of van een van hen een beslissing inzake de omgang wijzigen op grond van het feit dat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan.

Artikel 471f

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 471a, kan de rechter op verzoek een omgangsregeling vaststellen tussen het kind en degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind en die bloedverwant in de tweede graad is van het kind of die de verwekker is van het kind, dan wel het kind anders dan als ouder als behorende tot het gezin gedurende ten minste een jaar heeft verzorgd en opgevoed; de rechter wijst het verzoek af, indien het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet of indien het kind, dat twaalf jaar of ouder is, bezwaar maakt.
2. Het bepaalde in de artikelen 471a lid 4, 471d en 471e is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471g

De rechter kan, indien hem blijkt dat de minderjarige van twaalf jaar of ouder hierop prijs stelt, ambtshalve een beslissing geven op de voet van de artikelen 471a, 471b of 471f, dan wel zodanige beslissing op de voet van artikel 471e wijzigen.

Artikel 471h

1. Ingeval van ouderlijke macht, behoudens die gevallen waarin deze door de rechter aan een der ouders is opgedragen, kan de rechter op verzoek van de ouders of van een van hen een regeling vaststellen inzake de omgang tussen het kind en de ouder bij wie het kind zijn werkelijke verblijfplaats niet heeft, of inzake het verschaffen van informatie aan dan wel het raadplegen van die ouder als bedoeld in artikel 471b lid 1 dan wel inzake het verschaffen van informatie als bedoeld in artikel 471c leden 1 en 2.
2. De artikelen 471a lid 4, 471e en 471g zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471i

Alle vorderingen strekkende tot vaststelling van een omgangsregeling, een regeling inzake het op de hoogte stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en het raadplegen van de andere ouder als bedoeld in artikel 471b lid 1 en een regeling inzake het verschaffen van informatie als bedoeld in artikel 471c leden 1 en 2 kunnen door het Bureau voor Familierechtelijke Zaken worden ingesteld namens belanghebbende; dit bureau kan van een ter zake gegeven beslissing in verzet of in hoger beroep gaan.

ARTIKEL II

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt het derde lid van artikel 700 vervangen door:

De kantonrechter is ook bevoegd om, daartoe gronden vindende, de som te bepalen welke de ene echtgenoot voorlopig moet verstrekken tot onderhoud van de andere echtgenoot en van de kinderen welke bij hem verblijven, en tevens voorlopig een omgangsregeling vast te stellen tussen het kind en de ouder bij wie het niet verblijft.

ARTIKEL III

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Justitie en Politie is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 7^e december 2002.

R. R. VENETIAAN.

Uitgegeven te Paramaribo, de 27ste december 2002.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

U. JOELLA – SEWNUNDUN.

WET van 7 december 2002, houdende nadere wijziging van het Surinaams Burgerlijk Wetboek tot regeling van het omgangsrecht van minderjarige kinderen en nadere wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Op 20 november 1989 kwam het Verdrag inzake de Rechten van het Kind tot stand, dat op 26 januari 1990 door de Republiek Suriname werd getekend. Vervolgens gaf de Nationale Assemblée ingevolge artikel 103 van de Grondwet met algemene stemmen op 18 augustus 1992 haar goedkeuring aan dit Verdrag. Ingevolge artikel 9 lid 3 van dit verdrag heeft het kind dat van een ouder of van beide ouders is gescheiden, het recht op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind. Overigens is Suriname ook partij bij het V.N. - verdrag inzake Burger en Politieke Rechten van 19 november 1966, het Inter-Amerikaans verdrag van de Rechten van de Mens van 22 november 1969 die alle een artikel bevatten tot eerbiediging van het recht op gezinsleven. Volgens de jurisprudentie vloeit hieruit een omgangsrecht voort. Ook de Grondwet waarborgt dit recht in artikel 17. Het belang van het kind is niet exact te definiëren; het verschilt van geval tot geval naar gelang de omstandigheden, ter beoordeling van de rechter.

Een omgangsregeling tussen het kind en de ouders en anderen zoals in het wetsontwerp is aangegeven, is van eminent belang voor een harmonische en evenwichtige groei en het vormen van het karakter van het kind.

Aangezien de nationale wetgeving bij scheiding van één van de ouders of van beide ouders niet in een omgangsregeling tussen ouders en kinderen voorziet, dient het Burgerlijk Wetboek gewijzigd te worden.

De wijziging van het Burgerlijk Wetboek komt hierop neer dat de niet met het gezag belaste ouder en het kind ook in niet-scheidingssituaties, waar van een huwelijk geen sprake is of is geweest, een omgangsregeling kan worden vastgesteld.

Met het gezag over minderjarigen wordt bedoeld het wettelijk gezag dat over hen wordt uitgeoefend; dit kan zijn de ouderlijke macht of de voogdij. De inhoud van de voogdij is evenals de ouderlijke macht de plicht het kind te verzorgen, het op te voeden tot de meerderjarigheid en het te vertegenwoordigen bij alle burgerrechtelijke handelingen.

Artikel 471a gaat uit van de ouder die niet met het gezag is belast. Het is niet nodig en ook niet wenselijk expliciet te bepalen dat die ouder en het kind waarover hij het gezag uitoefent, recht hebben op omgang met elkaar.

Niet nodig, omdat de ouder en het kind dit recht direct ontlene aan het feit van de tussen hen bestaande gezagsverhouding. Het zijn van ouder en het uitoefenen van het gezag houden vanzelfsprekend de bevoegdheid tot omgang in. Niet wenselijk, omdat daarmee het uitgangspunt dat het (kunnen) hebben van omgang een voorwaarde vormt waaraan voldaan moet zijn om gezag uit te oefenen, wordt ondergraven.

Eveneens in geval van ouderlijke macht, behoudens die gevallen waarin deze door de rechter aan een der ouders is opgedragen, waarbij het kind in de regel bij een ouder verblijft, is het hebben van omgang voor de andere ouder een direct uitvloeisel van genoemde twee elementen. Alsdan is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de ouders om eventueel, uit praktische overwegingen, tot bepaalde afspraken daarover te komen.

Echter is in de praktijk gebleken dat in vorengenoemde gevallen, waarbij de ouders nog met elkaar zijn gehuwd en de ouderlijke macht dus nog bij beide ouders berust doch zij feitelijk van elkaar gescheiden leven, soms de behoefte bestaat aan het vastleggen van een regeling inzake de omgang zoals dat ook het geval is bij de kinderalimentatie. Artikel 471h biedt de mogelijkheid dat de rechter in die gevallen een omgangsrecht vaststelt tussen het kind en de ouder bij wie het feitelijk niet verblijft.

Voor de gevallen van juridisch ouderschap zonder gezagsuitoefening is het zinvol het recht op omgang uitdrukkelijk te noemen. Een voorziening dat de rechter desgevraagd een omgangsregeling vaststelt dan wel ontzegt, kan in elk geval niet worden gemist.

Zo heeft in beginsel "buiten de gewone scheidingssituaties" de man die een kind erkent recht op omgang van dat kind. Zulks geldt voor de ontheven en ontzette ouder(s), wie in beginsel het recht op omgang niet wordt ontnomen.

Titel 15a bevat nog een uitbreiding, namelijk dat naast een omgangsrecht ten behoeve van de ouders de mogelijkheid van een omgangsregeling ten behoeve van bepaalde anderen die een nauwe persoonlijke band met een kind hebben, wordt geopend. Ingevolge artikel 471f kunnen deze personen de rechter verzoeken een omgangsregeling vast te stellen. De rechter wijst het verzoek af, indien het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet.

De kring van mogelijke andere omgangsgerechtigden is beperkt. Het betreft in het bijzonder pleegouders, stiefouders, de bloedverwanten in de tweede graad, onder wie in het bijzonder de grootouders, en de verwekker.

De bloedverwanten in de eerste graad zijn niet genoemd, omdat dit de ouders zijn. Zij hebben récht op omgang. Het meest waarschijnlijk en ook voorkomend is dat pleegouders of grootouders en soms ook ooms en tantes met het kind in kwestie omgang zouden willen hebben.

Tussen hen en het kind kunnen in bepaalde gevallen zodanige persoonlijke betrekkingen bestaan dat een verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling gehonoreerd zou kunnen worden. Daarnaast wordt de verwekker expliciet genoemd als eventuele omgangsgerechtigde. Deze bepaling is ook op hem van toepassing, indien hij in een nauwe betrekking met het kind stond.

In lid 2 van artikel 471f zijn de artikelen 471d en 471e van overeenkomstige toepassing verklaard. Hiermee wordt duidelijkheid geschapen omtrent het tijdstip waarop de op grond van artikel 471f vastgestelde omgangsregeling kan gaan werken. Tevens staat vast dat de beschikking bij wijziging van omstandigheden of wanneer de rechter van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan, gewijzigd of ingetrokken kan worden.

De voorgestelde regelingen betreffende de omgang zouden ertoe kunnen leiden dat een kind met meer dan één persoon omgang heeft, eventueel ingevolge verscheidene door de rechter vastgestelde omgangsregelingen. Een kind zou bijvoorbeeld omgang kunnen hebben met zijn moeder of vader, omdat zijn ouders gescheiden zijn en met zijn grootouders tot wie het in een nauwe persoonlijke betrekking staat. De belangen van het kind hierbij zullen van doorslaggevende betekenis zijn bij de beantwoording van de vraag of dit gewenst is. Indien het kind zelf graag omgang wil met al deze personen, zal dit gegeven in belangrijke mate ertoe kunnen bijdragen dat een regeling inzake de omgang met het kind wordt vastgesteld.

Het kind kan natuurlijk ook een duidelijke voorkeur voor één van hen uitspreken. Een "rangorde van omgangsregelingen" is er niet. Zoals reeds uiteengezet is de grond om een verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling af te wijzen ruimer wanneer het gaat om de in artikel 471f bedoelde personen die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan dan wanneer het gaat om de juridische ouder van het kind.

Een door de rechter vastgestelde omgangsregeling zal moeten worden nagekomen met medewerking van alle betrokkenen, namelijk het kind, degene die met het kind omgang zal hebben en degene bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft. Als er ernstige problemen bij de handhaving van de omgangsregeling ontstaan, zou dit ertoe kunnen leiden dat de omgang op straffe van een dwangsom wordt afgedwongen.

Kinderbeschermingsmaatregelen en wijziging van een rechterlijke beslissing inzake het gezag zijn zo verstrekkende maatregelen dat deze, alleen omdat de omgang niet goed functioneert, niet spoedig zullen worden genomen.

Wat betreft de kindbeschermingsmaatregelen geldt dat de daarvoor in de wet genoemde gronden om deze maatregelen te nemen, moeten worden aangetoond. Wat betreft een wijziging van de beslissing inzake het gezag geldt dat een beslissing die in veel gevallen diep ingrijpt in het dagelijkse leven van het kind alleen moet worden genomen als het belang van het kind daartoe noodzaakt.

Artikel 471b en 471c gaan over het informatie- en consultatierecht van de niet-gezagsdragende ouder tegenover de andere ouder. Gesproken wordt van "gewichtige aangelegenheden". Hieruit mag evenwel niet worden geconcludeerd dat het in het dagelijkse leven geen regel is de andere ouder bij het wel en wee van het kind te betrekken.

In feite behoort het zo te zijn dat de niet met het gezag belaste ouder die bij de opvoeding betrokken wil blijven, daartoe door de andere ouder in de gelegenheid wordt gesteld. Omdat dit niet voor iedere ouder een vanzelfsprekende zaak is, wordt de informatie- en consultatieplicht over gewichtige zaken als een minimumvoorwaarde gesteld. Met betrekking tot de invulling van deze voorziening kan de rechter nadere aanwijzingen geven. Hij doet dit op verzoek van een ouder. Dit kan bijvoorbeeld de aard van de informatie betreffen, de vorm waarin, de omvang of de frequentie waarmee bepaalde inlichtingen dienen te worden gegeven. Het zal hier vooral gaan om zaken die met de school te maken hebben, zoals de schoolkeuze, leerprestaties, beroepskeuze, om medische kwesties en om aangelegenheden op financieel terrein die de minderjarige direct aangaan.

Op grond van lid 2 van artikel 471b heeft de rechter de mogelijkheid deze regel buiten toepassing te verklaren. De rechter doet dit indien het belang van het kind hiertoe noodzaakt.

Artikel 471c regelt het informatierecht van de niet met het gezag belaste ouder tegenover derden. Deze ouder kan van derden informatie verkrijgen over belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind en zijn verzorging en opvoeding direct betreffen. Het gaat om personen die beroepshalve over deze informatie beschikken, zoals leerkrachten, schoolleiders, artsen en andere vertrouwenspersonen. Zij zijn niet gehouden de informatie te verstrekken als hun beroepsgeheim zich daartegen verzet, zoals wanneer het betreft medische informatie.

In dat geval mag worden aangenomen dat zij deze informatie ook niet aan de gezagsdrager of degene bij wie het kind zijn gewone verblijf heeft (dat zijn bijvoorbeeld pleegouders of een ouder die na scheiding alleen het gezag uitoefent) verstrekken. Daarnaast kunnen zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verstrekken van informatie verzetten.

Indien bijvoorbeeld met het oog op het geestelijk welzijn van het kind aan de gescheiden, niet gezagsdragende ouder omgang voorlopig is ontzegd, maar deze ouder toch het kind twee keer per week na schooltijd bij de school probeert te ontmoeten, zou door de klasseleraar informatie die zou inhouden dat het kind met ingang van het nieuwe schooljaar naar een andere school zou gaan, in het belang van het kind aan de gescheiden ouder kunnen worden geweigerd.

De voorwaarde van het beroepshalve over de informatie beschikken, impliceert dat bijvoorbeeld de grootouders van het kind die wel over belangrijke informatie beschikken, niet gehouden zijn deze informatie te verstrekken. De mogelijkheid voor de ouder tot het verkrijgen van informatie zoals hier bedoelt, impliceert geen actieve informatieplicht van de derde. De derde verschaft de informatie in beginsel, indien daarom wordt verzocht.

Indien geschillen ontstaan over het al dan niet verschaffen van informatie tussen de ouder en de derde, kan het geschil aan de rechter worden voorgelegd (artikel 471c lid 2). De rechter kan dan nadere aanwijzingen terzake geven.

Hij zal een zodanige beslissing nemen als hem in het belang van het kind wenselijk voorkomt. De rechter wijst het verzoek af, indien zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzetten.

Zoals reeds in de toelichting op artikel 471a is gesteld, voorziet artikel 471h er tevens in dat de rechter ingeval van ouderlijke macht, behoudens die gevallen waarbij deze door de rechter aan een der ouders is opgedragen, voor wat betreft het verstrekken van informatie aan de ouder bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats niet heeft, ook een nadere regeling kan geven. Het kan dan gaan om informatie door de andere ouder (artikel 471b lid 1) of door derden (artikel 471c).

In artikel 471g is een informele rechtsingang van het kind opgenomen.

Het ligt voor de hand deze regel niet alleen toe te passen wanneer het gaat om omgangsregelingen, maar ook waar het betreft het informatie- en consultatierecht van de andere ouder.

Aan dit wetsontwerp wordt een nieuw artikel toegevoegd aan het Surinaams Burgerlijk Wetboek waardoor aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken de bevoegdheid wordt toegekend om naast vorderingen inzake alimentatie ten behoeve van minderjarigen ook vorderingen in te stellen inzake het vaststellen van omgangsregelingen en regelingen met betrekking tot informatie en consultatie.

Tevens is het wenselijk dat artikel 700 van het Surinaams Rechtsvordering wordt gewijzigd waardoor aan de kantonrechter de bevoegdheid wordt toegekend om hangende het echtscheidingsproces voorlopig een omgangsregeling vast te stellen tussen het kind en de ouder bij wie het niet verblijft.

Tenslotte wordt in artikel 471i met belanghebbende bedoeld de belanghebbende bedoeld in de zin van artikel 471a en 471j alsmede het kind.

Paramaribo, 7 december 2002,

R. R. VENETIAAN.